

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

ÜNİVERSİTELERDE SES EĞİTİMİ VEREN ÖĞRETİM ELEMANLARININ
TEKNOLOJİ KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Berathan BAYTEMİR

Danışman
Doç. Dr. Hasan DELEN

Konya 2021

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR)

Bu çalışmanın her aşamasında yanımda olan, sabrını ve yardımını hiç esirgemeyen başta değerli danışmanım Doç. Dr. Hasan DELEN ve eşi Ayşe DELEN'e teşekkürlerimi bir borç bilirim. Ayrıca lisans ve lisansüstü eğitimim boyunca yardımlarını esirgemeyen değerli öğretmenim Prof. Dr. Sema Sevinç'e teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmamın her anında benden desteklerini esirgemeyen ve yanımda olan annem Kezban BAYTEMİR, babam K. Haluk BAYTEMİR ve kardeşim Ecenaz BAYTEMİR sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Berathan BAYTEMİR

KONYA- 2021

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR).....	ii
İÇİNDEKİLER	iii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	v
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU.....	vi
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ.....	vii
ÖZET	viii
ABSTRACT.....	ix
1 GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 Araştırmanın Amacı ve Önemi	1
1.3 Varsayım	2
1.4 Sınırlılıklar	2
1.5 Tanımlar.....	2
1.5.1 Bilgisayar	2
1.5.2 Cep Telefonu.....	2
1.5.3 Tablet	3
1.5.4 Projeksiyon	3
1.5.5 Akıllı Tahta	3
1.5.6 Metronom.....	3
1.5.7 Hoparlör	3
1.5.8 Akort Cihazı (Tuner).....	3
1.5.9 Mikrofon	4
1.5.10 Ses Mikseri.....	4
1.5.11 Nota Yazım Programları	4
1.5.12 Sosyal Paylaşım Siteleri.....	4
1.5.13 MIDI Yazılımları	4
1.6 İlgili Yayın ve Araştırmalar	4
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	9
2.1 Eğitim.....	9
2.2 Sanat Eğitimi.....	9
2.3 Müzik Eğitimi	10
2.3.1 Genel Müzik Eğitimi.....	11
2.3.2 Özengen Müzik Eğitimi	11
2.3.3 Mesleki Müzik Eğitimi	11
2.4. Ses Eğitimi	11
2.5. Müzik Eğitiminde Teknoloji.....	16

3 YÖNTEM	18
3.1 Araştırmanın Modeli	18
3.2 Araştırmanın Çalışma Grubu	18
3.3 Veri Toplama Aracı	19
3.4 Verilerin Analizi	20
4 BULGULAR.....	21
4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	21
4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	24
4.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	27
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	32
5.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma.....	32
5.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	33
5.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	33
5.4 Öneriler	34
KAYNAKÇA.....	35
EKLER.....	39
ÖZGEÇMİŞ	40

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3.1 Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının görev yaptığı kurumlar ...	18
Şekil 3.2 Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının unvan dağılımları.....	19
Şekil 4.1 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Teknolojik Araç ve Gereç Kullanım Durumları.....	21
Şekil 4.2 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Ders Esnasında Kullandığı Teknolojik Araç ve Gereçler.....	22
Şekil 4.3 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Müzik Teknolojileri Araç Gereçleri Kullanım Durumları.....	24
Şekil 4.4 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Ders Esnasında Kullandığı Müzik Teknolojileri Araç Gereçleri	25
Şekil 4.5 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Çevrim İçi ve Çevrim Dışı Müzik Teknolojileri Yazılımları Kullanım Durumları	27
Şekil 4.6 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Ders Esnasında Kullandığı Çevrim İçi ve Çevrim Dışı Müzik Teknolojileri Yazılımları	28

Tez Çalışması Orijinallik Raporu

Üniversitelerde Ses Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Teknoloji Kullanımına Yönelik Görüşleri başlıklı tez çalışmamın İç Kapak, Özetler, Ekler ve Ana Bölümlerden (Giriş, Alan Yazın, Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuçlar ve Öneriler) oluşan toplam **34** sayfalık kısmına ilişkin, 29/06/2021 tarihinde tez danışmanım tarafından **TURNİTİN** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%22** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez kabul sayfası hariç,
2. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç,
3. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç,
4. Önsöz hariç,
5. İçindekiler hariç,
6. Simgeler ve kısaltmalar hariç,
7. Kaynakça hariç
8. Özgeçmiş hariç,
9. Alıntılar dâhil,
10. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

8/08/2021

Berathan BAYTEMİR

Doç. Dr. Hasan DELEN

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynakça listesine eklendiğini beyan ederim.

8/08/2021

Berathan BAYTEMİR

ÖZET

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

ÜNİVERSİTELERDE SES EĞİTİMİ VEREN ÖĞRETİM ELEMANLARININ TEKNOLOJİ KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Berathan BAYTEMİR

Bu çalışmada, üniversitelerde görev yapmakta olan bireysel ses eğitimi öğretim elemanlarının ders saatleri içerisinde müzik teknolojileri araç-gereçleri ve yazılımlarından ne derece faydalandıkları tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Verilerin toplanması için araştırmacılar tarafından oluşturulmuş 7 maddelik yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Katılımcılara yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış ve yazılı ortama aktarılmıştır. Araştırma Türkiye’ de bazı üniversitelerde görev yapmakta olan 40 ses eğitimi öğretim elemanından oluşmaktadır. Elde edilen verilere içerik analizi uygulanarak bulgulara ulaşılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen veriler doğrultusunda ses eğitimi öğretim elemanlarının teknolojik araç-gereç ve yazılım kullanımları tespit edilmiş ve örgün eğitimde müzik teknolojilerinin kullanımına yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: ses eğitimi, müzik eğitimi, müzik teknolojileri

ABSTRACT

Department of Fine Arts Education
Music Education Program
Master Thesis

OPINIONS OF TEACHERS OF VOICE EDUCATION IN UNIVERSITIES ON THE USE OF TECHNOLOGY

Berathan BAYTEMİR

In this study, it has been tried to determine to what extent individual voice education instructors working at universities benefit from music technology tools and software during class hours. In order to collect the data, a semi-structured interview form consisting of 7 items created by the researchers was applied. The interviews with the participants were recorded with a voice recorder and transferred to the written media. The research consists of 40 voice education instructors working in some universities in Turkey. Findings were obtained by applying content analysis to the obtained data.

In line with the data obtained in this study, the technological tools and software usage of the voice education Instructors were determined and suggestions for the use of music technologies in formal education were presented.

Keywords: voice education, music education, music technologies

BÖLÜM 1

1 GİRİŞ

1.1 Problem Durumu

Birey, küreselleşen dünyada toplumlarla uyum içerisinde yaşamını sürdürebilmesi için eğitime ihtiyaç duyduğu aşikârdır. Çağımızın vazgeçilmez bir unsuru haline gelen teknolojinin iletişimden sağlığa, sanattan eğitime kadar her alanda varlığını sürdürdüğü bilinmektedir. Yeniliklerin her geçen gün hız kazandığı teknoloji, müziği de derinden etkilemiştir. Nota yazma programları, düzenleme, yayınlama, elektronik müzik aletleri gibi etkileşim ve gelişimlerde bulunarak müzikle olan bağlantısını gün geçtikçe artırmaktadır. Müzik alanını da gelişiminde büyük rolü olan bu teknoloji ile birlikte bir müzik eğitimcisi, eğitim-öğretim sürecinde teknoloji ve teknolojik uygulamalar ile bu süreci daha etkin kullanmış olmalıdır. Öğretme süreci içerisinde olan müzik eğitimi alanında, ders anında kullanılan teknolojik araç ve gereçlerin olması ise bu süreci olumlu yönde katkılar sağlamaktadır. Böylelikle ülkemizdeki üniversitelerde ses eğitimi derslerinde teknolojinin gelişmesinin yansımaları ne derecede olduğu merak konusu uyandırmaktadır.

Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda, “ses eğitimi öğretim elemanlarının müzik teknolojileri araç-gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır” cümlesi problem durumu olarak belirlenmiştir. Buna göre aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

- Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, teknolojik araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?
- Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?
- Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, çevrimiçi ve çevrimdışı müzik teknolojileri yazılımlardan ne derece faydalanmaktadır?

1.2 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Teknolojinin zaman, mekân, güç ve maddi açıdan tasarruflar sağladığı bilinmektedir. Bu yüzden gelişimini ve ilerleyişini hız kesmeden devam ettiren teknolojinin hayatımızın her alanında vazgeçilmez bir hal almaktadır. Bu araştırmanın amacı, üniversitelerde görev yapmakta olan bireysel ses eğitimi öğretim elemanlarının ders saatleri içerisinde, müzik teknolojileri araç-gereçleri ve yazılımlarından ne derece

faýdalandığını ortaya koymaktır. Böylelikle bu araştırma, üniversitelerde görev yapmakta olan bireysel ses eğitimi öğretim elemanlarının ders saatleri içerisinde, müzik teknolojileri araç-gereçleri ve yazılımlarından ne derece faydalandığını ortaya koyma ve literatüre katkı sağlama açılarından dolayı önem arz ettiği düşünülmektedir.

1.3 Varsayım

Araştırmada:

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının herhangi bir baskı altında kalmaksızın cevaplarında samimi olduğu varsayılmaktadır.

1.4 Sınırlılıklar

Araştırmada:

- Araştırma için ayrılan süre ile,
- 2019-2020, 2020-2021 eğitim-öğretim yılı içerisinde, Türkiye'deki üniversitelerde görev alan 40 ses eğitimi öğretim elemanının görüşleri ile,
- Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formunda bulunan sorulara, öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar ile sınırlıdır.

1.5 Tanımlar

1.5.1 Bilgisayar

Bilgisayarlar her geçen gün yenilikler kazanmaya başlayan çeşitli boyut ve şekillerde kullanımının gerçekleştiği bir elektronik araç halindedir. “Çok sayıda aritmetiksel veya mantıksal işlemlerden oluşan bir işi, önceden verilmiş bir programa göre yapıp sonuçlandıran elektronik araç, elektronik beyindir” (Türk Dil Kurumu, 2021).

1.5.2 Cep Telefonu

Türk Dil Kurumu'na (TDK) (2021) göre cep telefonu Kişinin yanında taşıyabildiği, kablosuz telefon, mobil telefon olarak tanımlanmaktadır. İletişim alanındaki en önemli araç haline gelen cep telefonu, dünyadaki fiziki mesafeleri tamamen ortadan kaldırmıştır. Bu gelişimi sayesinde hayatımıza girdiği ilk dönemler içerisinde sadece mobil olma ve iletişimi insan yaşamının her anına taşıyabilmesiyle dikkat çekmiş fakat günümüzde bilişim teknolojilerinin de gelişim göstermesiyle cep telefonundaki özellikler önemli ölçüde farklılıklar göstermeye başlamıştır (Karaaslan ve Budak, 2012: 4549).

1.5.3 Tablet

Parmak ve dijital bir kalemle ekran üzerinde kontrol edilebilmesini sağlayan, harici klavye veya fareye ihtiyaç duymadan kablosuz iletişim ve aç erişimi ile diğer cihazlarla birlikte etkileşimli bir şekilde çalışan teknolojik cihazdır (Keser, 2014: 14).

1.5.4 Projeksiyon

“Bilgisayar ve yeni nesil elektronik cihazlara veri kablosu yoluyla bağlanarak her turlu etkinlikte kullanılabilen ve kendisine veri gönderen cihazdan bağımsız olarak gruntuyu buyutup kucultmeye, renk/işık ayarlarıyla oynamaya ve ekranı dndurmeye olanak sağlamaktadır” (Beşer, 2010: 16).

1.5.5 Akıllı Tahta

İnteraktif beyaz tahta bir başka deyişle elektronik beyaz tahta olarak adlandırılan fakat ulkemizde akıllı tahta dediğimiz bu elektronik aygıt, bilgisayar bağlantısı ile çalışabilen buyuk ve dokunma hassasiyetine duyarlı ekranlara sahip tahtalar olarak tanınmaktadır (Erduran ve Tataroğlu, 2009: 236).

1.5.6 Metronom

Dakika temel (birim) alınarak duzenlenmiş bir dakika içerisinde istedik sayıdaki vuruşları sesle veya daha gelişmiş modellerde bulunan işık yardımıyla belirten bir araçtır olarak tanımlanabilir. Metronomlar değişik biçimlerde ve çalışma sistemleri birbirlerinden farklı yapılar da u retilen araçlardır. Geçmişte kurmalı ve mekanik yapıda olan metronomlar gunumuz şartlarına uygun gelişmesiyle beraber pille çalışan birer aygıt olmuşlardır (Günay ve Özdemir, 2003: 157).

1.5.7 Hoparlör

“Elektrik dalgalarının ses dalgasına eviren ve gerektiķe sesi yukselten alet” (TDK, 2021) Hoparlörler vazgeçilmez bir bilgisayar evre birimi olmasıyla birlikte genellikle bilgisayarlardan çıkan seslerin kulağımıza gelmesi amacıyla kullanılmaktadır. Gunumuzde birbirlerinden farklı turleri (2+1, 3+1, 5+1 gibi) bulunmaktadır.

1.5.8 Akort Cihazı (Tuner)

“Frekans değerlerini olumleyerek muziğin uluslararası standart perde değerleri içinde icra edilmesine yardımcı olan otomatik frekans göstericiler olarak tanımlanmıştır” (Durmaz, 2009: 346).

1.5.9 Mikrofon

“Akustik ortamdaki moleküler titreşimleri, elektriksel sinyallere çeviren elektro/elektro-mekanik devre elemanı olarak tanımlanmaktadır” (Durmaz, 2009: 217).

1.5.10 Ses Mikseri

“Görelî olarak farklı değerlere sahip audio (ya da video) sinyallerinin, genlik veya zaman eksenî üzerindeki denetimleri ve karıştırılması işlemlerini yapan elektronsal karıştırıcı ekipmanların genel adı” (Durmaz, 2009: 221).

1.5.11 Nota Yazım Programları

Nota yazım programları genel olarak sadece nota yazmanın dışında partitür çıkarma, kondüktör oluşturma, MIDI bağlantısı ile ses kaydediciler yardımıyla nota yazmaya aynı zamanda taranmış notalar üzerinde düzeltmeler yaparak müzik terimleri ve işaretlerini detaylı bir şekilde görmeye sahip programlardır (Beşer, 2010: 33).

1.5.12 Sosyal Paylaşım Siteleri

Sanal topluluk olarak da bilinen sosyal paylaşım siteleri, internet aracılığıyla insanların merkezi ortamlarda bir araya gelerek ilgi duydukları alanları, duygularını ve fikirlerini aynı zamanda yeni arkadaşlıklar edindikleri web siteleri olarak tanımlanmaktadır (Lewis, vd., 2008: 330-331).

1.5.13 MIDI Yazılımları

Elektronik çalgıların birbirleri arasında iletişimi sağlayabilmek amacıyla ortak bir dil haline gelen MIDI, DAW yazılımlarının gelişmesiyle ve içindeki yazılımlarla birlikte gerçeğe en yakın sanal çalgılar ile çeşitli ses bankalarıyla ya da synthesizer'ların sentetik tınlarıyla seslendirilmektedir (Çelik, vd., 2014: 465).

1.6 İlgili Yayın ve Araştırmalar

Bauer, Reese ve McAllister (2003) “Müzik Eğitiminin Teknoloji Yoluyla Dönüştürülmesi; Mesleki Gelişimin Rolü” konulu çalışmalarında, müzik eğitimcilerinin ve araştırmacılarının hem teknolojinin müzik öğretimi ve öğrenimi üzerindeki uygulamalarını hem de teknoloji kullanımına odaklanan eğitim ihtiyacını incelemişlerdir. Araştırmada müzik teknolojisi atölyelerine kayıtlı 203 müzik öğretmenine cinsiyet değişimlerinde göz önünde bulundurularak demografik bilgi sağlamak ve müzik teknolojisi bilgilerini, müzik teknolojisi ile rahatlık derecesini ve öğretimlerinde müzik teknolojisini kullanma sıklığını değerlendirmek için tasarlanmış bir anket doldurmaları

istenmiştir. Müzik teknolojisini kullanan eğitimcilerin müzik öğretme stratejileriyle ilgili bir haftalık yoğun bir atölye çalışmasının ardından, katılımcılar birinciye paralel ikinci bir anket doldurmalarını isteyerek durum tespitinde bulunmuşlardır. Araştırmanın sonucuna göre öğretmenlerin teknolojik kaynaklara erişim olanağı kısıtlı olduğundan, teknoloji kullanımının beklenenden az olduğu sonucuna varılmıştır.

Bozcan (2010) “Eğitim Öğretim Faaliyetlerinde Teknoloji Kullanımı” konulu çalışmasında, eğitim öğretim faaliyetlerinde teknoloji kullanımı konusunda öğretim elemanları ile üniversite öğrencilerinin düşüncelerini öğrenmeyi amaçlamaktadır. Araştırma 41 öğretim elemanı ve 168 öğrenci oluşmuş olup araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda genel olarak hem öğretim elemanlarının hem öğrencilerin, teknoloji kullanımına karşı yüksek düzeyde olumlu düşüncelere sahip oldukları tespit edilmiştir.

Beşer (2010) “Müzik Eğitiminde Teknoloji Kullanımının Müzik Eğitimcileri Açısından Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tezinde, Türkiye’deki müzik eğitimcilerinin teknolojik araç-gereçleri ve yazılımları hangi ortamlarda ve ne oranda kullandıklarını tespit etmek amacıyla eğitim-öğretimin her kademesinden toplamda 50 eğitimciye anket uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda ise müzik eğitimcilerinin teknolojik araç-gereçleri ve yazılımları yoğun bir şekilde kullanmadıkları tespit edilmiştir.

Wise, Greenwood ve Davis (2011) “Ortaöğretim Müzik Eğitiminde Öğretmenlerin Dijital Teknolojiyi Kullanması: Değişen Sınıfların İllüstrasyonları” konulu çalışmalarında, müzik endüstrisinde performans, kompozisyon, kayıt ve yayıncılık dâhil olmak üzere çok çeşitli teknolojik araç gereç ve yazılımlarının vardır. Bu teknolojiyi ortaöğretim müzik öğretmenlerinin ders esnasında dijital teknoloji hakkında algıları ve ne kadar kullandıkları bilgisine ulaşmak amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan Yeni Zelanda’daki müzik öğretmenlerine anket uygulanarak durum tespiti yapıldı. Araştırmanın sonucunda ise aktif olarak daha çok teknoloji denilince bilgisayarın çoğunlukla kullanıldığı ve buna bağlı yazılımlarla araç gereçlerin beraberinde yürütüldüğüne varılmıştır.

Ubovich (2015) “Müzik Eğitiminde Teknoloji Kullanımı ve Etkinliği” konulu çalışmasında, araştırmaya katılan müzik eğitimcilerinin teknoloji kullanımına yönelik

tutumlarını aynı zamanda öğretme ve öğrenmedeki etkililiğini ne olduğunu ortaya çıkaracak sonuçlar çıkaracağını amaçlamıştır. Araştırmaya katılan 117 müzik eğitimcilerine sınıfta teknolojinin kullanımı ve etkinliği konusunda veri toplamak için kesitsel tasarımlı anket uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda ise araştırmaya katılan müzik eğitimcilerinin çoğunun aktif olarak teknolojiyi etkin bir şekilde kullandıkları belirtilmiştir.

Tilton ve Hartnett (2016) “Mobil Teknolojisinin Ortaöğretim Öğretmenlerine etkileri” konulu çalışmada, öğretmenlerin hem kişisel hem de eğitimsel anlamda mobil teknoloji ile nasıl etkileşime girdiklerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma Almanya merkezli İngilizce konuşan uluslararası bir okulda farklı branşlarda görev yapmakta olan 60 tam zamanlı çalışan öğretmenlerle görüşme yapılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre mobil teknoloji kullanımının mesleki anlamda değil daha çok kişisel olarak kullandıkları ve mesleki görevlerinden bağımsız olarak tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Aras ve Can (2017) “Bilişim Teknolojilerinin İlköğretim Müzik Dersinde Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi” konulu makale çalışmada, bilişim teknolojilerinin ilköğretim müzik dersinde kullanımına yönelik öğretmen görüşlerinin ortaya çıkartılarak değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada 11 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış olup Türkiye’nin farklı illerinde ve ortaokullarında görev yapmakta olan 30 müzik öğretmenine uygulanmıştır. Araştırmanın sonucu olarak öğretmen eğitim durumu boyutunda, mesleki eğitimlerinde bilişim teknolojilerine yönelik eğitim aldıkları fakat uygulama yönünden yeterli olmadıkları tespit edilmiştir.

Özdemir ve Yengin (2017) “Müzik Eğitimcilerinin Ses Kayıt ve Düzenleme Yazılımlarına Yönelik Görüşleri” konulu çalışmalarında, müzik eğitimcilerinin ses kayıt ve düzenleme yazılımları ile ilgili bilgilerini, bu tür yazılımlara karşı tutumlarını ve ses kayıt-düzenleme yazılımlarından ne derece faydalandıklarını tespit etmeyi amaçlamaktadırlar. Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış olup araştırma sonucunda çalışmaya katılan müzik eğitimcilerinin ses kayıt ve düzenleme yazılımları hakkında bilgi sahibi oldukları fakat çok azının farklı etkenlerden dolayı bu yazılımları aktif olarak kullandıkları tespit etmişlerdir.

Keleş ve Güntepe (2018) “Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının Teknolojiyi Öğrenme - Öğretme Sürecine Entegrasyonu” konulu çalışmasında, öğretim elemanlarının öğrenme öğretme sürecinde kullandıkları teknolojilerin neler olduğu ve bu teknolojileri nasıl kullandıkları aynı zamanda bu teknolojileri kullanırken yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlara yönelik buldukları çözüm yolları nelerdir? Sorularına cevap bulmayı amaçlamıştır. Araştırmaya farklı branşlarda olmak üzere 29 öğretim elemanı katılmış açık-uçlu sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda ise öğretim elemanlarının derslerinde bilgisayar, projeksiyon, tablet, akıllı tahta vb. teknolojilerden yararlandığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının öğretim sürecinde yararlanan bu teknolojileri bir araç olarak kullandıkları ve bu süreçte öğretmenin rolünün önemli olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Yalçın (2019) “Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretmenlerinin Müzik Teknolojilerinden Yararlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri” konulu makale çalışmasında, Güzel Sanatlar Liseleri'nde çalışan müzik öğretmenlerinin müzik yazılım ve programlarını ne düzeyde tanıdıklarını ve müzik teknolojilerinden ne düzeyde yararlandıklarını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan 122 öğretmen katılımıyla oluşmakta ve veri toplama aracı olarak çoktan seçmeli sorulardan ve açık-uçlu sorulardan oluşturulan anket yöntemi kullanılmaktadır. Araştırmanın sonucunda ise Güzel Sanatlar Lisesi müzik öğretmenlerinin, müzik teknolojileri alanına yönelik teknolojik yazılım ve programları tanıma ve kullanma durumlarının oldukça düşük olduğu tespit edilmiştir.

Uzunkavak (2020) “Güzel Sanatlar Liseleri Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Teknoloji Destekli Öğretimin Etkililiğinin Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tezinde, Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri'nde bireysel ses eğitimi dersi kapsamında gerçekleştirilen teknoloji destekli eğitimin hedeflenen davranışlara ulaşma durumuna katkısının değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Araştırmada karma araştırma deseni ve sıralı açıklayıcı desen örnekleme türü kullanılmış olup veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile sonuçlandırılmıştır. Araştırmanın sonucunda ise teknoloji destekli öğretim materyalleri ile gerçekleştirilen bireysel ses eğitimi derslerinin akılda kalıcılı, öğrenmeyi destekleyici, ilgi çekici, açıklayıcı, eğlenceli, odaklanmayı kolaylaştırıcı, tekrar edilebilme olanağı sağlayıcı, kavramların algılanma bilirliliğini ve

kolaylaştırıcı olduğu; bununla birlikte görsel-işitsel materyallerin de dersin etkililiğini arttırdığı tespit edilmiştir.

BÖLÜM 2

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Eğitim

İnsanların gündelik yaşantısını içerisine alan eğitimin, kapsamlı ve çok yönlü bir süreç olmasıyla birlikte birçok tanımı da yapılabilmektedir. Eğitim adına yapılan tanımları ortak bir çerçevede değerlendirmek gerekirse eğitim; gelişme, sosyalleşme, kültürlenme, topluma uyum süreci, bilgilenme, davranışlardaki istendik değişim ve gelişimdir olarak tanımlanabilmektedir (Dirik, 2015: 38). Modern toplum olma yolunda uygulanmakta olan çabaların temelinde olan eğitim, gelişmelerin temelini oluşturulduğu bir süreç olarak görülmektedir. Uzun yıllardır batılılaşma hareketleri içerisinde toplumun yapısını değiştirerek daha iyi yaşama seviyesine ulaşmasını sağlayan eğitim kurumları ile öğretmenlerin bu süreç içerisinde önemli bir yeri olmuştur (Cakmak, 2008: 34). Eğitim, bireylerin ve toplumların gereksinimlerini göz önünde bulundurarak genel amaçlar doğrultusunda öğrencilerde var olan özellikleri yetişkinlerden beklenen davranışlara dönüştürmede izlenebilecek süreci şekillendirmektedir. Eğitim kurumları ile programlı bir öğrenme ortamı yaratarak öğrencilere yetişkinlikte beklenen davranışları kazandırmayı amaçlamaktadır (Ergun, 1987: 193).

Belirlenen bir amaç çerçevesinde süregelen bir eğitim felsefesi ve bu felsefeye göre yetiştirilmesi tasarlanmış nitelikli insan tipi ve oluşturulmak istenen bir toplum modeli vardır (Şişman, 2007). Açıkgöz (2003)'e göre, eğitim sistemi ile birlikte yetişecek nitelikli insanlar bir ülkenin çağdaş uygarlıklar düzeyine ulaşmasındaki en önemli kaynaklar olmasıdır. Bu yüzden eğitimde tutulan hedef ve akademik başarının yanında bireylerin kişisel ve sosyal gelişimleri de önemli rol almaktadır. Nitelikli bireyleri oluşturan etkenler ise bir alan içerisindeki bilgi ve becerilerinin yanında, etkili bir iletişim becerisine sahip, ekip çalışmalarına yatkın, atılgan ve kararlı kişiler olmalarıdır.

2.2 Sanat Eğitimi

İnsanoğlu çok yönlü bir eğitim ihtiyacını içerisinde bulunduran varlık olmasıyla birlikte temel yön ve faktörlerini oluşturan eğitimlerinden birisi de sanat eğitimidir. Sanat eğitimi bilim, teknik ve felsefe alanlarıyla birlikte bireysel ve toplumsal eğitimin vazgeçilmezi haline gelmiştir (Mercin ve Alakuş: 2007: 15). Sanatın eğitimi denildiğinde bireyin, topluma ve insanlığa sağladığı yararlı katkıları anlaşılmaktadır. Sanatın genel ve

eğitimsel fonksiyonları ise sanat eğitimini gerekli kılmaktadır. Sanat eğitimi bireylerin kendi yaşantıları, yöntemleri ve amaçları doğrultusunda olumlu yönde değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme süreci olarak tanımlanabilmektedir (Uçan, 2002: 2-3).

Artut (2004), sanatın işlevlerini beş madde olarak sınıflandırmıştır:

- 1) Sanatın iletişimsel işlevleri
- 2) Sanatın ulusallık ve evrensellik işlevleri
- 3) Sanatın kültürel aydınlatıcı işlevleri
- 4) Sanatın salt haz verme işlevleri
- 5) Sanatın eğitsel işlevleri

Bireylerin ve toplumların gelişimini çok yönlü destekleyen sanatın eğitsel işlevleri, her birey için yaş, eğitim düzeyi ve cinsiyet gibi özelliklerine bakılmadan alınmış olmalıdır. Sanat eğitimi, estetik anlayışın geliştirilmesine yönelik amacının yanında geniş kesimlere ulaşabilen nitelikli, uygulanabilir ve toplumun uzak hedeflerine hizmet ederek kalkınmalarında önemli bir rol oynamaktadır (Ersoy, 1983: 40).

Müzik en hızlı büyüyen ve en hızlı gelişen sanat dallarından bir tanesini oluşturmaktadır. Müzik, antik çağlardan günümüze kadar toplumların ve o toplumlarda yaşayan bireylerin kültürel anlamda gelişimlerini ve aktarımlarını etkilemesiyle birlikte aynı zamanda besleyen önemli bir araç olmaktadır (Halvaşı, 1999: 17).

2.3 Müzik Eğitimi

Sanat içerisinde yer alan müzik kelimesi; köken olarak Fransızca “musique” kelimesine dayanmaktadır. Duyguların, düşüncelerin, seslerin ve ses kaynaklarının etkisi ile belirli amaçlar ve yöntemlerle güzellik anlayışını ifade etmektedir (Say, 2012: 358). Müzik eğitimi ise; bireyin kendi yaşantısı yoluyla belirli amaçlar doğrultusunda müziksel davranışlar kazandırma, müziksel davranışlılarını değiştirme ya da bireyin müziksel davranışlarında belirli değişiklikler oluşturması ile birlikte bu davranışları geliştirme süreci olarak nitelendirilmektedir (Uçan, 1997: 7-8). Müzik eğitiminin temel amacı ses,

çalgı, müzikal yaratıcılık, müzik dinleme ve müzik bilgisi gibi eğitimler verilerek bireylerin müziksel yaşantısını değiştirebilmek ve geliştirebilmektir (Üstün, 2010: 2).

Uçan (1997) müzik eğitimini; genel müzik eğitimi, mesleki müzik eğitimi ve özengen müzik eğitimi olarak üç ana türde ele almaktadır.

2.3.1 Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi, her yaşta ve her düzeyde olan bireylere genel müzik eğitimi kültürünü kazandırmayı amaçlayan ve bireyin daha çok bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimi açısından çok yönlü ve çok boyutlu olmasını hedeflemektedir. Genel müzik eğitimi, okul öncesi, ilköğretim, ortaokul ve yükseköğretim kademelerinde müzik eğitimcileri tarafından yürütülmektedir (Türkmen, 2017: 11; Uçan, 2005: 7-8).

2.3.2 Özengen Müzik Eğitimi

Özengen müzik eğitimi, bireyin yaşantısı içerisinde müzikal zevk ve doyumunu sağlayarak müzik gelişimini sürdürmesini ve geliştirmesini sağlamaktadır. Bütün bireyler için zorunlu olmayan özengen müzik eğitimi, herhangi bir maddi karşılık beklemeden yaşam doyumuna ulaşmasına ve bundan zevk alma amacıyla gerçekleştirilmektedir (Uçan, 1997: 32).

2.3.3 Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi, müziğin tamamını bir kolunu veya dalını bir iş veya mesleki uğraş olarak tercih eden veya tercih etmek isteyen bireylere yöneliktir. Bireyin seçtiği ya da seçmek istediği müziksel mesleğin gerektirdiği davranış değişikliklerini ve mesleki müzik kültürünü oluşturmayı amaçlamaktadır (Uçan vd., 1999: 9).

2.4. Ses Eğitimi

İnsanoğlunun var olduğu günden bugüne içgüdüsel eylemler gereğince şarkı söylemiştir. Bütün toplumların kendi kültürel birikimini ve kimliğini ortaya koyan farklı türde şarkılar vardır. Bu yüzden dünyadaki bütün ülkelerde farklı tarihsel dönemlere ait müzik parçaları için 'şarkı' kelimesi kullanılmıştır (Say, 1985: 152).

Şarkı söylemek, kelime ve tonlardaki inandıklarımızın ruhumuzdaki ton sanatı vasıtasıyla ifade etme biçimidir. Belli derecelere kadar insanlar şarkı söyleme kapasitesine sahiptirler. Şarkı söyleme kapasitesine sahip olan bireyler öncelikle; sağlıklı, kuvvetli ve elverişli bir ses aracına, ayrıca iyi duyan bir kulağa sahip olma gibi bedensel

ve doğru bir kavrayış, sıcak bir his ve canlı bir hayal gücü gibi ruhsal yapıya elverişli olması beklenmektedir (Özsan, 2010: 136). Sadece bu unsurlarının bulunmasının yetmeyeceği aynı zamanda sesin kendi gerçek kimliğini bulabilmesi için eğitim ile geliştirilmesi gerekmektedir (Polat, 2016: 35).

Şarkı söyleme sanatı anlamına gelen şan, müzikte ilk sistemli sanat dallarından birisidir. İtalya’da, 4. Yüzyıldan başlayarak tekniklerin gelişmesi için sürekli çaba sarf edilmiştir. 6. Yüzyılın sonunda şan okullarının ders programlarına dâhil edilmiş ve geliştirilmeye devam ederek uzun cümleler ile gelişkin nefes tekniklerinin cümleden cümleye geçişi olarak isimlendirilen register’ın kullanımı ortaya çıkmış ve 15. Yüzyıldan 16. Yüzyılın sonuna kadar gelişme göstermiştir. Eğitim programları arasında; solfej çalışmaları, ornament bilgisi, nefes kontrol ve eksiklikleri ile diksiyon metin yorumlaması gibi konular şan eğitiminin temel ders dalları olmuştur (Ayaz, 2017: 185-186).

1936 yılı içerisinde Ankara Devlet Konservatuvarı bünyesine Opera ve Şan bölümü açılmış ve bu bölümlere dönemin en iyi şan pedagoglarının getirilmesiyle eğitim sağlam temeller üzerine atılmıştır. Dünya standartları düzeyinde Türk Opera Ekolü kurularak dönemin şan pedagogları, değerli opera sanatçılarının gelişmesine olanak sağlamışlardır (Ayaz, 2017: 187).

Bu gelişmeler neticesinde Türkiye’deki çeşitli müzik okullarında devam etmekte olan ses eğitimi ve şan derslerinin elde edilen kaynaklar neticesinde önceleri, 1916 yılında Daarülelhan’ da ‘ses bilgisi’, 1923 yılında ise ‘musiki kıraatı’ adıyla eğitimine devam ettiği görülmüştür (Töreyn, 2008: 8).

Avrupa ülkelerinde birçok farklı pedagojik gelenek, müzik eğitim sistemini ve müzik kültürünü, ortak hedeflere ulaşmak için çok sayıda olası yaklaşımın gerektiğini önermektedir. Geleneksel olarak ses öğretimi öncelikle müzik okullarında, kolejlerde, konservatuarlarda veya özel derslerde bire bir olarak ilişkilendirilmektedir. Ses öğretimi ve öğretmen eğitimi üzerine yapılan son araştırmalar, geleneksel yaklaşımları sorgulamaya ve bu tür konular etrafında tartışmalara yol açtığı görülmektedir (Lennon ve Reed, 2012). Sesli öğretim işleminin çeşitli yönlerine odaklanılmaya başlandıkça, birçok ülkede pedagojik söylemin odağı öğretmenden öğrenciye, müzik ürününden müzikal süreçlere ve öğretmeden öğrenmeye doğru kaymaya başlamaktadır (Cope 1998; Chappel 1999).

Ses eğitimi dersinde verilmesi gereken başlıca konular ise:

- Larinks ve bu organın anatomik yapısı,
- Ses ve solunum organları,
- Toraks,
- Diyafram ve diyafram nefesinin önemi,
- Nefes çeşitleri,
- Nefesi, nefes basıncını arttırıcı çalışmalar. Geniş, derin alınan ve uzun sürede boşaltılan nefes çalışmaları,
- Şarkı sesinin oluşturulmasında kullanılacak en yararlı ve sağlıklı nefes şekli,
- Nefes-ses, nefes-söz bağlantıları,
- Ses yolu ve maske,
- Rezonans çalışmaları,
- Diksiyon çalışmaları,
- Bireyin seviyesine uygun sese nitelik temel teknik vokal çalışmaları,
- Teknik çalışmalara uygun eğitsel küçük ölçekli yapıtlar ve seviyeye uygun eserler üzerinde çalışmalar,
- Sesin bakımı ve korunması olarak sıralanmıştır (Sevinç ve Şimşek, 2004: 209).

Sıralanmış olan konu başlıkları ses eğitimi ile ilgili teorik anlamdaki altyapının kazandırılması ve ses eğitimi temel öğeleri ile çeşitli söyleme tekniklerinin bireye kazandırılması açısından yeterli olacaktır.

Çevik (2006), ses eğitimi türlerini 3 bölüm halinde incelenmektedir. Bunlar;

1) Bireysel Ses Eğitimi

a) Temel Ses Eğitimi

b) İleri Ses Eğitimi (Şan)

2) Kümesel Ses Eğitimi (Oda Müziği)

3) Toplu Ses Eğitimi (Koroda Ses Eğitimi) olarak sıralanmaktadır.

Bireysel ses eğitimi; temel ses eğitimi ve ileri ses eğitimi (şan) olarak iki gruba ayrılmaktadır (Çevik, 2006: 648-649).

Temel ses eğitimi: bütün yaş gruplarını kapsamakta olan ve her nitelikteki sesler için öncelikle eğitim amacının doğrultusunda konuşma ve şarkı sesinin doğru kullanılması yönünde temeldeki davranışlarını düzeltme ve tekrar kazandırma sürecini kapsamaktadır. Bireysel olarak programlanabilir olmasının yanında topluluklar için de düzenlenebilmektedir. Eğitimin planlı olarak uygulanması süreci, öğrencilerde geliştirilmesi için hedefindeki davranışların daha önceden belirlenerek bu doğrultuda sıralanması, yaş ve ses özelliklerine uygun bir şekilde öğrenme yaşantılarının düzenlenmesi ve bu düzenlemelerin beklenen davranışları geliştirip geliştirmediğinin ortaya konulabilmesi için gerekli verileri elde etmeyi ve değerlendirme aşamalarını kapsamaktadır (Çevik, 2006: 649). Bireyin ulusal müzik kültüründen faydalanılarak temel ses eğitimi programının düzenlenmesi gerekir. Temel ses eğitimi programı ile bireylere ses eğitiminin temel öğelerinin ve çeşitli söyleme tekniklerinin kazandırılması hedeflenmelidir.

Temel ses eğitimi programının hedefleri genel olarak şunları kapsamaktadır;

a) Sesin belirlenen tekniklerde kullanımı için uygun ve doğru bir bedensel duruşu alması, zihinsel olarak hazır olması ve doğru solunum yapma becerisini kazandırması,

b) Ses üretmek (fonasyon) için ve üretilen sesin frekansına uygun rezonans bölgelerini kullanarak sesin doğru bir entonasyonla ve doğru yere yerleştirilmesi, ses bölgelerinin (register) arasında bağlantı kurabilmesi, sesi büyütüp zenginleştirilmesi, doğal ve abartısız bir söyleyişi gerçekleştirme becerisini kazandırması,

c) Konuşma ve şarkı söylemede dilin anlaşılabilir olabilmesi için ses üretimi süreci içerisinde konuşma dilindeki sesli ve sessizleri iyi eklememesi, doğru tonlaması ve vurgularla kullanabilmesi ile bilgi ve becerilerini kazandırması,

d) Temel düzeylerde kazandırılmış olan davranışlara dayalı olarak sesin kullanımında müziksel olarak duyarlılığının geliştirmesi,

e) Temel düzeyde kazandırılan davranışlar doğrultusunda küçük ölçekli eğitim materyalleriyle (alıştırmalar yaparak, öncelikle ana dilde şarkılar söyleyerek, eğitim müziği örnekleri ve halk türküleri gibi) bir dağar oluşturması olarak sıralanabilmektedir. (Çevik, 2006: 649).

İleri Ses Eğitimi (Şan), Mutasyon dönemi içerisinde sesin değişmesi ve olgunlaşması sürecini tamamlamış, sesin ileri teknikleri ve sanatsal amaçları doğrultusunda kullanılabilmesini sağlayan anatomik ve fizyolojik yapıya uygun, bu yapı ile gürlük, genişlik, tını özellikleriyle gelişmeye elverişli, dayanıklı bir ses materyaline sahip olan bireyler için programlanabilmektedir. Eğitimdeki planlı süreci temel ses eğitiminde olduğu gibi ele alınmasıyla birlikte, ilkeler ve amaçlar, derslerin içerikleri, kullanılan materyaller, öğretim yöntemleri ve hedeflenen davranışlar açısından farklılıklar göstermektedir (Çevik, 2006: 649-651). İleri ses eğitiminde (şan), temel ses eğitiminden farklı olarak türe özgü ses eğitimi sistematığının oluşturulması bireylerin türe özgü ses gelişiminin sağlanması için daha doğru olacaktır. Türe özgü ses eğitim modeli çerçevesinde düzenlenmesi gereken şan eğitimi programının üst düzey teknikler ile sese sanatsal yetkinlik kazandırılmasını hedeflemelidir.

İleri ses eğitimi programının hedefleri genel olarak şunları kapsamaktadır;

a) Konuşma ve şarkı söyleme sırasında bireyin solunumunu denetlemesi, soluk basıncını birbirlerinden farklı dinamiklerde kullanması ve uzun cümleler için gerekli olan solunumu denetleyebilme beceri durumunu geliştirmesi,

b) Sesi üretme ve doğru yere yerleştirme aşamasında, doğru ve temiz ses elde etmesi, rezonans bölgelerinde sesin doğuşkanlığını güçlendirerek gürlük, genişlik ve tınıyı geliştirme sırasında pürüzsüz ve estetik niteliğini yüksek ses elde etme becerisiyle kazandırması,

c) Konuşma ve şarkı söylemede kullanılan dilin açık ve yalın bir biçimde, sesli - sessiz fonemleri eklemleyerek doğru bir telaffuza uygun aynı zamanda doğru tonlama ve diksiyon ile birlikte kullanma becerisini kazandırması,

d) Sesin teknik gelişimine bağlı olarak müziksel farkındalığı üst düzeyde geliştirmesi ile etkili bir seslendirme ve yorumlama becerisi kazandırması,

e) Ses üretimi esnasında işlevselliği olan organları tanıtmaya ve bu organlar arasında gerçekleştirilen eşgüdümü kavrayabilmesiyle birlikte ses sağlığı konusunda bilgilendirmesi,

f) Müzik öğretmenliğinin gereksinimleri doğrultusunda, birbirlerinden farklı müzik türlerini, farklı müzik türlerinin kültürlerini ve tarihsel dönemlerini yansıtan eğitsel

niteliklere sahip geniş bir şarkı repertuarına sahip olması için gerekli bilgi ve beceriyi kazandırması,

g) Müzik öğretmeni olarak, öğrencilerinin seslerini, amaç ve hedefler ışığında eğitime dayalı bir şekilde bilgi ve becerisini kazandırması olarak sıralanabilmektedir.

Yukarıda belirtilmiş olan iki ses eğitimi türündeki amaçlar doğrultusunda benzer hedef ve davranışların gözlenmesiyle birlikte müzik öğretmenliği programlarında verilmekte olan temel ses eğitiminin sağlamış olduğu kazanımlar olduğu vurgulanmalıdır. Bu durumda müzik öğretmeni adayının sınıf ortamı içerisinde sesini, eğitsel amaçlar doğrultusunda olmakla birlikte anadilin özelliklerine uygun, doğal, yalın, abartı olmadan ve gerektiğinde koroda diğer seslerle bağdaşabilen bir yaklaşımla kullanabilmesine yönelik olmaktadır (Çevik, 2006: 649-651).

2.5. Müzik Eğitiminde Teknoloji

Gelişmekte olan teknoloji ve yaşam şartları sanatın algılanış ve yorumlanmasına da değişiklikler de öncülük etmiş olmasıyla birlikte yeni teknikler, yeni malzemeler ve yeni araç gereçlerin kullanımı farklı şekillerde ortaya çıkmaya başlamıştır. Sürekli var olan bu değişim sürecinde sanatın oluşumuna neden olan düşüncelerin kökten değişime uğradığı görülmektedir. Bilgisayarın icadı tamamen yeni bir çağın başlangıcı olurken sanatçılara da farklı argüman kullanımını açmış, düşünceler ve eserler arasındaki bazı teknik sınırlılıkları ortadan kaldırmıştır. Bilgisayar, video, ışık ve ses gibi birçok teknolojik unsurlar sanatçıların ifade biçimlerini tek başına ya da birlikte üstlenmişlerdir. Teknolojinin sanatçıya yeni ifade biçimi sunması ve araçları kullanması bununla birlikte kendisinin de izleyicisinin de düşünce yapısını ve algısını değiştirmiştir (Bulut, 2014: 117).

Teknolojinin, birçok gencin müzik hayatının derinlerinde yer aldığını ve internetin ise onların yaşam alanı olduğunu biliyoruz. Gençlerinde alışlagelmiş hiyerarşik rollerin tersine, ebeveynlerinden ve öğretmenlerinden önce teknolojik yeniliklere daha çabuk ve daha kolay aşına olmaktadırlar. 21. yüzyılda eğitimlerine devam etmekte olan bu gençlerin hayatlarını bilgisayar, video oyunları, dijital müzik çalarlar, mobil cihazlarla çevrili olması ve bunları aktif bir şekilde kullanması bu çağın ürünleri olduğunu göstermektedir (Prensky, 2009). Günümüzün öğrencileri, aralarında bilgisayarlar, elektronik klavyeler, MP3 dosyalar ve oynatıcılar, kompakt diskler, internet

ve çeşitli diğer dijital müzik cihazları ve formatları gibi Müzik/Ses kayıtları yapma ve dinleme ile ilişkili dijital teknolojilerin olmadığı bir dünyayı bilmiyorlar (Colwell ve Richardson, 2002).

Sürekli gelişimini ve ilerleyişini devam ettiren teknoloji, üretim süreçleri içerisinde hazır olan bilgilerin işlenerek ve geliştirilerek yeni bilgi üretimi ve uygulanma süreci olarak tanımlanabilir (Günay ve Özdemir, 2006: 16). Bu doğrultuda müzik eğitimi alanlarında da kendisini göstermekte olan teknoloji var olan eğitimin anlayışlarına farklı bir bakış açısı kazandırmış ve eğitimde kullanıma sunulan araçlar müzik öğrencilerine genişletilmiş bir eğitim olanağı sağlamıştır (Watson, 2005: 42). Bireyin hayatı boyunca var olan eğitim sistemi, Akbulut (2006)'un belirttiği gibi bilim ve teknoloji alanlarındaki baş döndürücü gelişimler diğer sistemlerde olduğu gibi eğitim sisteminde de önemli değişiklikler yaratmıştır. Bu gelişmelere paralel öğrenciler, öğretmenler ve öğretim programları gibi eğitim sistemimizle ilgili değişkenlerde de alternatif arayışlara girilmeye başlanmıştır.

Varlığını her alanda göstermekte olan teknoloji ile eğitim alanındaki etkisi farklı arayışların içerisine de girmeye başlamıştır. Teknolojinin kazandırmış olduğu yenilikler, eğitim süreçleri içerisinde kullanılarak eğitim anlayışına farklı boyut kazandırabilmekte ve bu teknolojiden faydalanmakta olan öğrencilerin motivasyonunu arttıracak da göz önünde bulundurulmaktadır (Levendoglu, 2004: 1).

Eğitim teknolojisi; öğretme ve öğrenme süreçlerinin tasarımı, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesiyle ilgilenmektedir. Öğretim teknolojisi ise; bilime ve sanata ilişkin herhangi bir konunun kuramsal yollarla kazandırılabilmesi için öğrenmenin yönlendirilmesi olarak tanımlanabilir (Günay ve Özdemir, 2006: 17-18).

BÖLÜM 3

3 YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

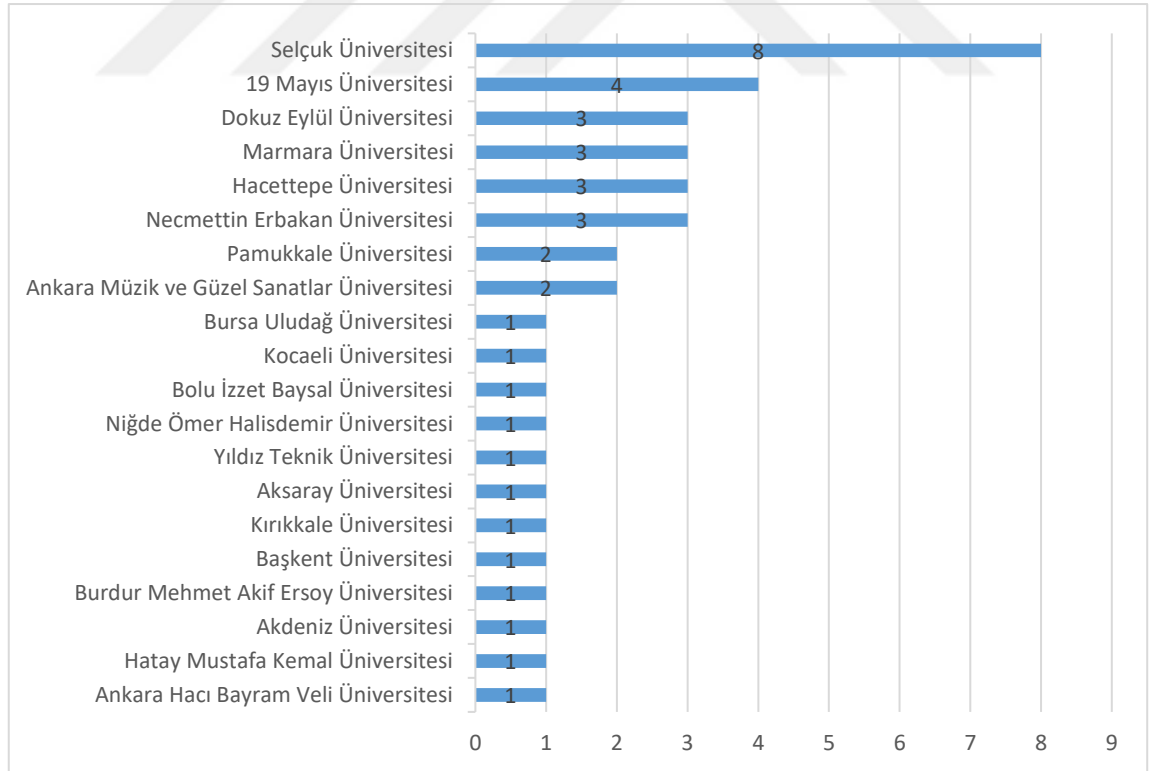
Bu araştırmada tarama modelinden yararlanılmıştır.

Tarama modeli, geçmişte ya da günümüzde halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle tespit etmeyi amaçlayan bir araştırma modeli olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2016: 109).

Bu araştırmada nitel araştırma yönteminden faydalanılmıştır.

Yıldırım ve Şimşek (2005) nitel araştırma yöntemini, algıların ve olayların gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasını sağlayan, bilgi toplama araçlarından gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi yöntemlerin kullanıldığı bir süreç olarak tanımlamaktadır.

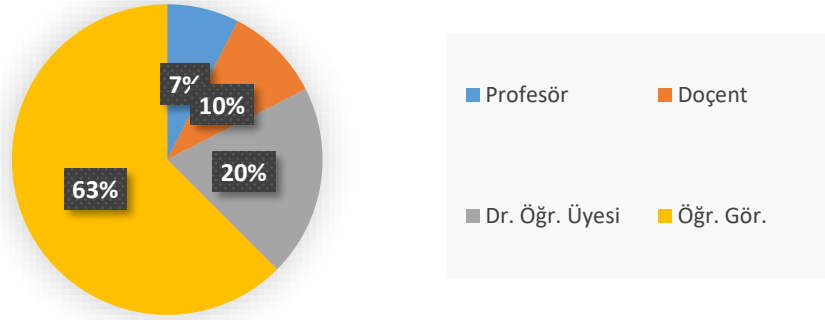
3.2 Araştırmanın Çalışma Grubu

Şekil 3.1 Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının görev yaptığı kurumlar

Şekil 3.1’de görüldüğü üzere araştırmanın çalışma grubunu; 8 Selçuk Üniversitesi, 4 19 Mayıs Üniversitesi, 3 Dokuz Eylül Üniversitesi, 3 Marmara Üniversitesi, 3 Hacettepe Üniversitesi, 3 Necmettin Erbakan Üniversitesi, 2 Pamukkale Üniversitesi, 2 Ankara Müzik Ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, 1 Bursa Uludağ Üniversitesi, 1 Kocaeli Üniversitesi, 1 Bolu İzzet Baysal Üniversitesi, 1 Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, 1 Yıldız Teknik Üniversitesi, 1 Aksaray Üniversitesi, 1 Kırıkkale Üniversitesi, 1 Başkent Üniversitesi, 1 Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, 1 Akdeniz Üniversitesi, 1 Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, 1 Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi olmak üzere toplamda 40 ses eğitimi öğretim elemanı oluşturmaktadır.

Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Ünvan Dağılımları

Şekil 3.2 Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının ünvan dağılımları

Şekil 3.2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 3 Profesör, 4 Doçent, 8 Doktora Öğretim Üyesi ve 25 Öğretim Görevlisi araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır.

3.3 Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada verilere, araştırmacılar tarafından hazırlanan ve üç uzman onayından geçen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla ulaşılmıştır.

Yarı-yapılandırılmış görüşme, araştırmacının önceden hazırladığı görüşme formuna bağlı kalarak ek soru sorma esnekliği sağlamanın yanı sıra araştırmanın derinlemesine inceleme yapmasına olanak sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 95).

Yarı yapılandırılmış görüşme formları araştırmacıya görüşlerine başvuru yapan kişiler, kendilerini daha rahat ifade etme şansı tanır. Konu üzerinde daha ayrıntılı bilgiler

edinmeyi sağlarken kontrolün kaybedilip konu dışı olayların üzerinde daha fazla zaman geçirilmesini de peşinden getirebilir (Büyüköztürk vd., 2008: 160).

Araştırmamızda veri toplama amacı ile hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda; öğretim elemanlarının demografik bilgilerini edinme amaçlı dört soru, üç adet “evet” ve “hayır” cevaplarını içeren soru türü ve üç adet de açık uçlu soru türü olmak üzere toplamda on soru yer almaktadır.

Öğretim elemanları ile yapılan görüşmeler, gerek yüz yüze gerekse de telefon aracılığıyla sağlanmışır. Görüşme esnasında, öğretim elemanlarının bilgileri doğrultusunda ses kaydı alınmışır. Alınan ses kayıtları araştırmacılar tarafından dikkatli bir şekilde dinlenilerek yazıya dökülmüşür.

3.4 Verilerin Analizi

Elde edilen verilere, alanında üç uzman üç kişi ile birlikte, içerik analizi yapılarak bulgulara ulaşılmışır.

İçerik analizi ile temelde yapılan işlemler doğrultusunda, birbirinin benzeri olan verileri belirli kavramlar ile temalar çerçevesinde bir araya getirerek okurun anlayacağı bir biçimde organize ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 227).

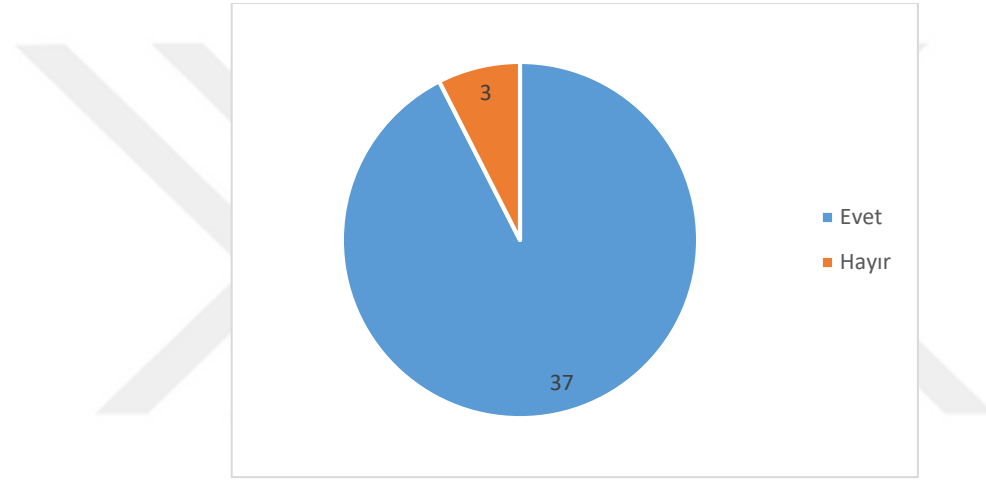
BÖLÜM 4

4 BULGULAR

Araştırmada elde edilen bulgular alt problemlerle ilişkilendirilerek başlıklar halinde verilmiştir.

4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, teknolojik araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?” alt problemine ait bulgular aşağıda verilmiştir.

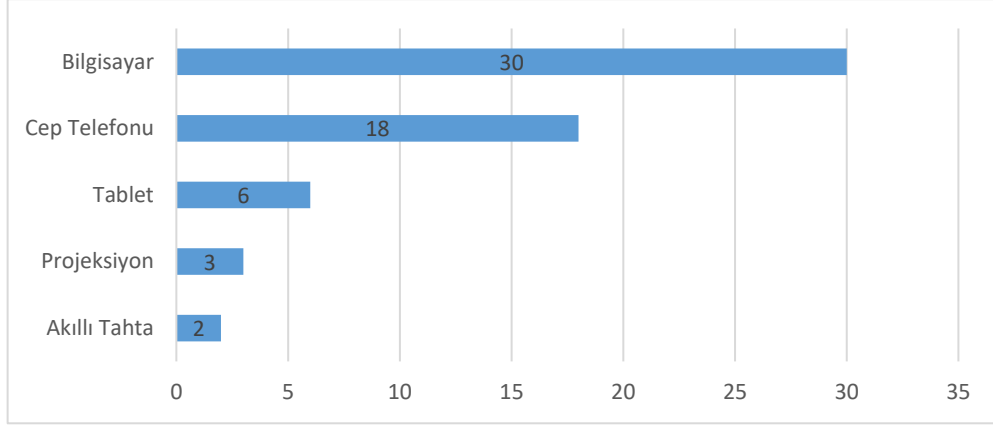

Şekil 4.1 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Teknolojik Araç ve Gereç Kullanım Durumları

Şekil 4.1’de görüldüğü üzere “Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde teknolojik araç ve gereçlerden faydalaniyor musunuz?” sorusuna, araştırmaya katılan 40 öğretim elemanının %92,5’i (37’si) evet, %7,5’i (3’ü) hayır cevabını vermiştir.

“Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde teknolojik araç ve gereçlerden faydalaniyor musunuz?” sorusuna “Hayır” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...herhangi bir teknolojik alet kullanmam. Kişisel olarak kullanıyorum ama ders sırasında ya da dersle alakalı kullanmıyorum. Derslerle alakalı sadece benim eskiden kullandığım ya da yeni çıkan metotları takip ediyoruz zaten...”

Şekil 4.2 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Ders Esnasında Kullandığı Teknolojik Araç ve Gereçler

Bu soru çoktan seçmeli soru türüdür. Böylelikle araştırmaya katılan öğretim elemanları birden fazla yanıt vermiştir. “Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde, teknolojik araç ve gereçlerden faydalaniyor musunuz?” sorusuna “hayır” cevabı veren öğretim elemanlarına, “Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde hangi teknolojik araç ve gereçleri kullanıyorsunuz?” sorusu sorulmamıştır. Böylelikle ikinci sorumuza 37 öğretim elemanı cevap vermiştir.

Şekil 4.2’de görüldüğü üzere “Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde hangi teknolojik araç ve gereçleri kullanıyorsunuz?” sorusuna 37 öğretim elemanından; %81,1’inin (30’u) bilgisayar, %48,6’sı (18’i) cep telefonu, %16,2’si (6’sı) tablet bilgisayar, %8,1’i (3’ü) projeksiyon ve %5,4’ü (2’si) akıllı tahta kullandığını belirtmiştir.

“Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde hangi teknolojik araç ve gereçleri kullanıyorsunuz?” sorusuna “Bilgisayar” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...kişisel ufak bir dizüstü bilgisayarımı gündelik yanımdadır. Ders esnasında kullandığım bazı metotları kitap halinde değil pratik olduğu için bilgisayardan kolayca seçip yazıcı ile çıktısını alıyorum hatta düzeltmem gereken yerleri özellikle biliyorsunuz ki yabancı parçaları kimi zaman Türkçeye çevirmem gerekebiliyor bu yüzden bilgisayardan daha kolay yapabiliyorum...”

“Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde hangi teknolojik araç ve gereçleri kullanıyorsunuz?” sorusuna “Cep Telefonu” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...kullanmış olduğum iki cep telefonum var. Bir tanesi kişisel olarak kullandığım bir cihaz diğeri ise “Iphone”. “Iphone” cihazımda biliyorsunuz ki “GarageBand” uygulamasını gündelik ufak tefek kayıtlarda da kullanabiliyoruz hatta öğrencilerime ses kaydını alarak ya da ritim ekleyerek gönderebiliyorum. Ritmden kastım metronom aslında. Aynı cihazdan olan öğrencilerime de kendi sesini de duyma özelliği sayesinde evde çalışırken kullanabileceklerini söyledim. Bilgisayarda kullanıyorum fakat aç kapat çıkart derdi telefonda olmadığı için sürekli yanı başımızda olduğu için her an kullanmak daha kolay geliyor... ”

“Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde hangi teknolojik araç ve gereçleri kullanıyorsunuz?” sorusuna “Tablet” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...valla ben bilgisayarla neredeyse aynı özelliklere sahip olduğu için kullanıyorum sürekli. A4 Kâğıdı büyüklüğünde bir cihazım var. Nota okurken falan iyi oluyor pratik oluyor en azından. Bilgisayar açtın kapattın diyene kadar zaten işin hallediyorum. Ama ben kişisel olarak daha çok kullanıyorum tabi. Derslerde sadece nota seçiyoruz kâğıtlarla uğraşmıyoruz seçtiğim notaları da öğrencilerin e postalarına gönderiyorum işte...”

“Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde hangi teknolojik araç ve gereçleri kullanıyorsunuz?” sorusuna “Projeksiyon” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

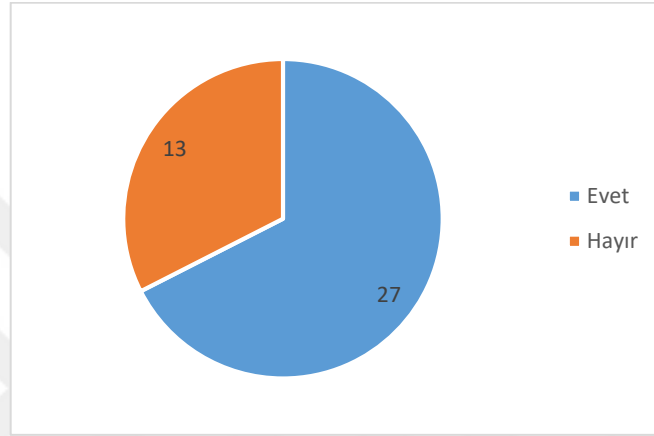
“...bireysel ses eğitimi derslerinde bizde aynı zamanda sahne sanatları var. Öğrencilerin elinde kâğıt olunca çok hoş bir görüntü olmuyor. Bende bilgisayar yardımıyla parçaların sözlerini perdemiz yok ama duvara yansıtarak öğrencilerin görmesini sağlıyorum. En azından sahnede elinde kâğıt tutmayacağını bilmesi hareketlerinin daha doğal olmasını sağlıyoruz...”

“Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde hangi teknolojik araç ve gereçleri kullanıyorsunuz?” sorusuna “Akıllı Tahta” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“... Öğrenciler kimi zaman unutupor bir notaya iki kişi bakıyor bende çözüümü toplu sınıflarda bulunun akıllı tahtalarda buldum. Nota yansıtmak dışında kullanmıyorum...”

4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?” alt problemine ait bulgular aşağıda verilmiştir.

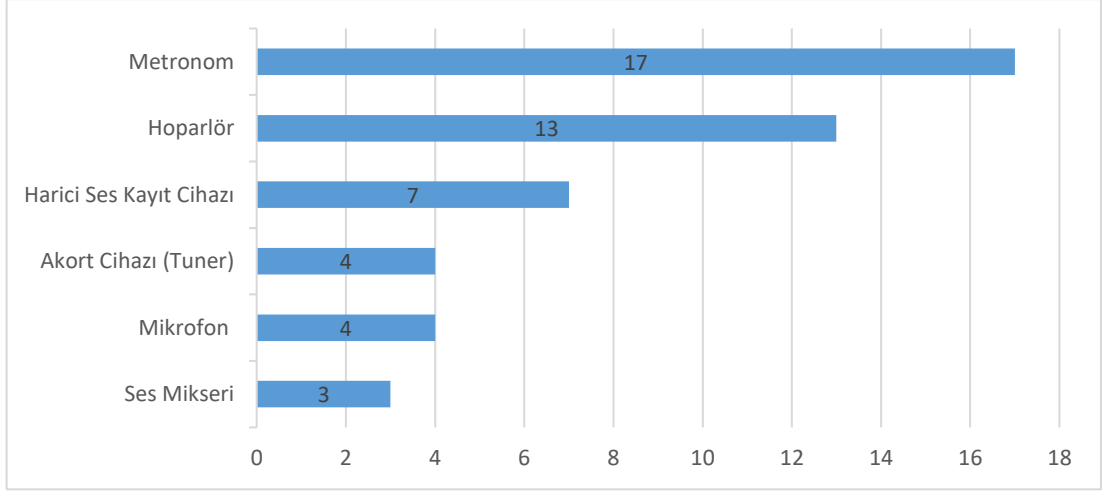

Şekil 4.3 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Müzik Teknolojileri Araç Gereçleri Kullanım Durumları

Şekil 4.3’de görüldüğü üzere “Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden faydalanıyor musunuz?” sorusuna, araştırmaya katılan 40 öğretim elemanının %67,5’i (27’si) evet ve %32,5’i (13’ü) hayır cevabını vermiştir.

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “hayır” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“derslerimde sadece metot ve piyano kullanırım bunların yeterli olacağını düşündüğüm için ve bizlerde bu şekilde eğitim aldık. O yüzden kullanmadım yani kullanmıyorum”

Şekil 4.4 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Ders Esnasında Kullandığı Müzik Teknolojileri Araç Gereçleri

Bu soru çoktan seçmeli soru türüdür. Böylelikle araştırmaya katılan öğretim elemanları birden fazla yanıt vermiştir.

Şekil 4.4’de görüldüğü üzere “Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden hangilerini kullanıyorsunuz?” sorusuna 27 öğretim elemanından; %63’ü (17’si) metronom, %48,1’i (13’ü) hoparlör, %25,9’u (7’si) harici ses kayıt cihazı, %14,8’i (4’ü) akort cihazı (tuner), %14,8’i (4’ü) mikrofon, %11,1’i (3’ü) ses mikseri, kullandıklarını belirtmiştir. 1 öğretim elemanı ise soruya cevap vermek istememiştir.

“Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden faydalıyor musunuz?” sorusuna “hayır” cevabı veren öğretim elemanlarına, “Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden hangilerini kullanıyorsunuz?” sorusu sorulmamıştır.

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “metronom” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...metronomu da dâhil edecek olursak akustik metronomu bizim öğrencilik zamanlarımızda sürekli kullanırdık fakat dijital metronomlarda güçlü sesleri daha iyi duyuyoruz...”

Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “hoparlör” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...şimdi siz hoparlör deyince müzik sistemi aklıma geldi fakat ben hoparlörü küçük ses bombaları diye adı geçen cihazlarla kullanıyorum. Bunun sebebi de derslerde sadece telefon kullanırken bluetooth bağlantısı da olduğu için dinlememiz gereken parçaları gerek sınıf ortamında gerekse bir telefon hoparlörü ya da kulaklığa nazaran daha net ve daha iyi sesler duymamızı sağlıyor. Kişisel olarak da kullanıyorum...”

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “Harici Ses Kayıt Cihazı” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...bizi ilgilendiren yani bir opera öğrencisinin çalışma şeklini konuşuyorsak eğer olası gerek şu oluyor mu o tartışılır en azından ben bu okulda hoca olduğumdan beri ve özelde öğrencilerime de şöyle çalıştırıyorum. Özellikle distortion yapmayan “voice record” cihazları kullanmak gerektiğini düşünüyorum. Öğrencinin kendini duyması özellikle bir şan öğrencisinin oldukça önemlidir bu yüzden teknolojiden faydalanmak gerekir. Şancının ses çıkarma anatomisi subjektif olduğu için tamamen düşünerek ve içimizdeki oluşumları kasların yapısını tamamen düşünerek oluşturduğumuz için kendisinin dışardan mümkün olan en az ses kaybı yapan bir cihazla ses kaydı yapması oldukça önemlidir. Benim tercih ettiğim ürünün markasını vermek gerekirse eğer “zoom h4” marka bir cihaz kullanıyorum...”

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “Mikrofon” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

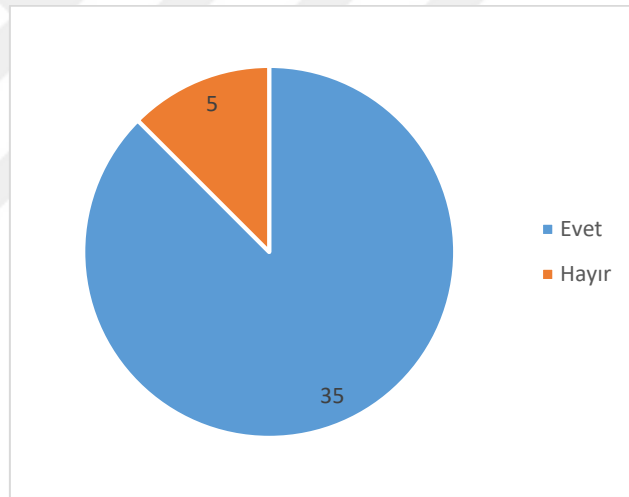
“...şimdi mikrofon kullanımında sahnede kullandığımız değil de kendi kendime gerek dinlerken gerekse telefon görüşmelerinde kullandığım telefon kulaklıklarını kullanırım. Bizde mikrofon kullanımı bildiğin üzere bir şancılar için çok tercih edilmiyor. Bu yüzden kayıt esnasında bende bilgisayarımın kendi mikrofonu ya da az önce bahsettiğim telefon kulaklığını kullanıyorum...”

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “Ses Mikseri” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...evet, ses mikseri kullanıyorum ama aslına bakacak olursak kendime ait değil üniversitede bulunanı kullanıyoruz. Çok fazla ilgilenmiyorum fakat mikrofon bağlantısı yapıyoruz ya o esnada ufak tefek duyduğum kadarıyla çok sesli müzik yaparken bariton ses grubuna biraz daha bas açıp ara grupları ona göre düzenlemeye çalışıyorum sadece...”

4.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, çevrimiçi ve çevrimdışı müzik teknolojileri yazılımlardan ne derece faydalanmaktadır?” alt problemine ait bulgular aşağıda verilmiştir.

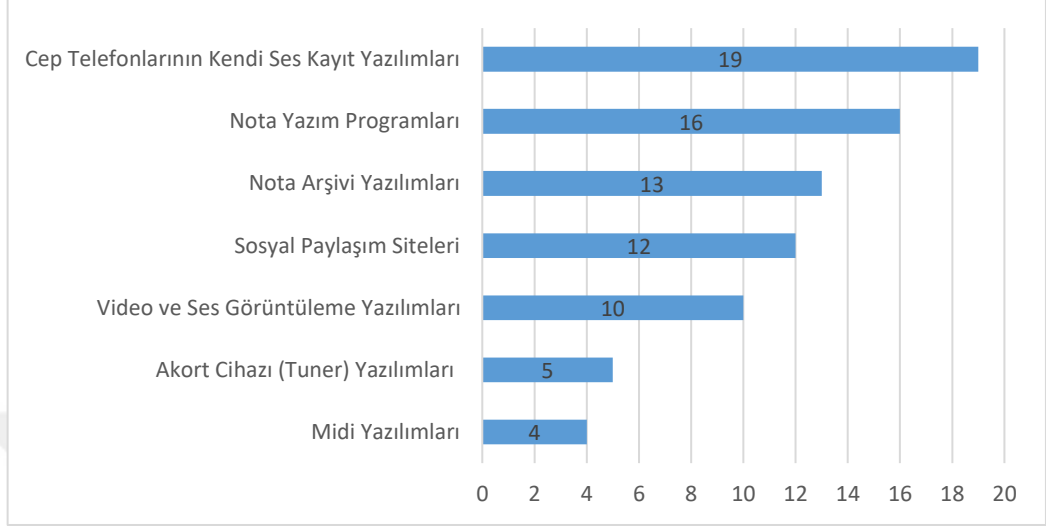

Şekil 4.5 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Çevrim İçi ve Çevrim Dışı Müzik Teknolojileri Yazılımları Kullanım Durumları

Şekil 4.5’de görüldüğü üzere “Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde, çevrim içi ve çevrim dışı müzik teknolojileri yazılımlarından faydalaniyor musunuz?” sorusuna, araştırmaya katılan 40 öğretim elemanının %85,8’i (35’i) evet, %14,2’si (5’i) ise hayır cevabını vermiştir.

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, çevrimiçi ve çevrimdışı müzik teknolojileri yazılımlardan ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “Hayır” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...hayır şimdi şöyle ki ben çok teknolojiyi yakından takip edemiyorum. Uzun süredir ilgilde olmadığım için herhangi bir program kullanmayı bilmiyorum doğrusu. Bu yüzden kullanmıyorum...”

Şekil 4.6 Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Ders Esnasında Kullandığı Çevrim İçi ve Çevrim Dışı Müzik Teknolojileri Yazılımları

Şekil 4.6’da görüldüğü üzere “Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde, çevrim içi ve çevrim dışı müzik teknolojileri yazılımlarından hangilerinden faydalaniyorsunuz?” sorusuna 35 öğretim elemanından; %54,3’ü (19’u) cep telefonunun kendi ses kayıt yazılımı, %45,7’si (16’sı) nota yazım programları, %37,1’i (13’ü) nota arşivi yazılımları, %34,3 ‘ü (12’si) sosyal paylaşım siteleri, %28,6’sı (10’u) video ve ses görüntüleme yazılımları, %14,3’ü (5’i) akort cihazı (tuner) yazılımları ve %11,4’ü (4’ü) midi yazılımları kullandıklarını belirtmiştir.

“Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde, çevrim içi ve çevrim dışı müzik teknolojileri yazılımlarından faydalaniyor musunuz” sorusuna “hayır” cevabı veren öğretim elemanlarına, “Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde, çevrim içi ve çevrim dışı müzik teknolojileri yazılımlarından hangilerinden faydalaniyorsunuz?” sorusu sorulmamıştır.

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, çevrimiçi ve çevrimdışı müzik teknolojileri yazılımlardan ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “Cep Telefonlarının Kendi Ses Kayıt Yazılımları” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...Telefon çok sık kullanırım fakat sadece ses kayıt özelliği kullanırım. Derste yaptığımız bazı alıştırma figürlerini notaya almamız neredeyse imkânsız çünkü bazı durumlarda nota yetersiz kalabiliyor bilgiyi aktarım yaparken. Bir nevi taklit yapmasını bekliyorum öğrencilerimin kendi sesini oturtabilmesi için. Bu yüzden dinlemeleri için kendi sesimi ders esnasında kaydediyorum ya da kendisine kaydettiriyorum aynısını çalışırken kendisinin de yapmasını istiyorum ardından karşılaştırarak kendisinin görmesini ve düzeltmesi gerektiğini söylüyorum. Yani kendisini ne kadar duyarsa o kadar iyi olacaktır...”

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, çevrimiçi ve çevrimdışı müzik teknolojileri yazılımlardan ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “Nota Yazım Programları” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...ya kimi zaman parçalar o kadar fazla ve birbirinden farklı bir şekilde karşımıza çıkıyor ki bazen bildiğim bir parçanın doğruluğu konusunda kendi kendime şaşıyorum. Metot kullanıyoruz ama parça duyduğumuzdan çok farklı olabiliyor. Bende finale programını kullanmaktayım internette bulduğum parçanın “musx” uzantılı hali de olabiliyor en azından baştan yazmıyorum ufak tefek oynamalar yapıyorum sadece. Bir de onun uzantısını hatırlamıyorum fakat “sibelius” programını kullanmak istedim çünkü bazı parçalar onun uzantısı ile ilgili olabiliyor ama onu kullanması “finale” programına göre ara yüzü hoşuma gitmediği için alışamadım...”

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, çevrimiçi ve çevrimdışı müzik teknolojileri yazılımlardan ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “Nota Arşivi yazılımları” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...bir uygulama var “musescore” diye telefonumda da tablet bilgisayarında da uygulaması var. Piyano eşlikli parçalara kolaylıkla erişim var fakat ücretli ve ücretleri de biraz yüksek. Var yine bu program gibi birkaç tane fakat en çok kullandığım ve en geniş arşive sahip olduğumu düşündüğüm bir uygulama olduğu için bunu tercih ediyorum. Güzel olan tarafı da öğrenciye göre transpose edebiliyoruz parçaları. Birkaç Türk müziği

parçasına da tabi daha çok bu alanla ilgilenenler daha iyi bilir benim gördüğüm “neyzen” diye bir arşiv daha var birkaç kere sadece gerekli oldu haricinde ilk söylediğim programı kullanmaya devam ediyorum...”

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, çevrimiçi ve çevrimdışı müzik teknolojileri yazılımlardan ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “Sosyal Paylaşım Siteleri” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...kişisel olarak kullandığım hesaplarım var ama ders esnasında sadece müzik dinlemek için “YouTube” kullanıyorum bunu da hem dinleyip hem de görüntü bazında görebildiğimiz için tercih ediyorum ki bu platformda elimiz ayağımız oldu. Hemen hemen birçok şeye oradan ulaşabiliyoruz. Aynı zamanda ücretli oldum bir de uygulaması var sadece müzik dinleyebildiğimiz oradan da ders esnasında aramaktansa direk kayıtlı şarkılarım kısmına alarak bazen parça ismini hatırlayamadığımız oluyor aklıma gelmediğinde oradan erişebiliyorum kolaylıkla...”

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, çevrimiçi ve çevrimdışı müzik teknolojileri yazılımlardan ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “Video ve Ses Görüntüleme Yazılımları” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...ayrıyeten herhangi bir program falan kullanmıyorum normal bilgisayarlarda bulunan standart oynatıcılar var onlar benim için yeterli oluyor. Ders esnasında değil de bu komisyon sınavlarında video çekiyoruz onu da aradaki konuşmaları kaldırmak için belli bir kısmını telefonumdan hallediyorum...”

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, çevrimiçi ve çevrimdışı müzik teknolojileri yazılımlardan ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “Akort Cihazı (Tuner) Yazılımları” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...Evet ben tuner kullanıyorum ama insan sesi biliyorsunuz ki çalgı aletleri gibi değil ama ben tuner kullanırken kendim özellikle birinci sınıf öğrencilerime faydalı bulduğum bir yöntemle sesleri ezberletirim ki ses kaybı ve nota kaybı en aza indirilsin. Bu nefesli çalgılarda öğrencilerin alışma sürecinde genellikle doğru sesleri bulup üfleyebilmek için genellikle tuner karşısında egzersiz yapıyorlar. Bende bu esnada aslında kullanıyorum. Öğrencimin doğru teknik ile doğru seslere kendisini alıştırmasını

sağlaması için örneğin en basit örnekle açıklamak gerekirse do majör dizisini kısa aralıklarla tekniğe dayalı çıkıp inmesini istiyorum. Tabi ilk olarak bu işlem piyano ile çalındıktan sonra tuner karşısına geçerek bu sefer sesleri doğru oturtması için zaman veriyorum. Ardından ikili üçlü aralıklarla biraz daha geliştiriyoruz. Bu esnada ben faydasını oldukça iyi görüyorum ama maalesef uzun seslerde bunu görebiliyoruz bir şarkı esnasında maalesef hızlı algılayamadığı için istediğimiz performansı vermiyor...”

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, çevrimiçi ve çevrimdışı müzik teknolojileri yazılımlardan ne derece faydalanmaktadır?” sorusuna “MIDI Yazılımları” cevabını veren öğretim elemanlarından biri şunları dile getirmiştir:

“...MIDI deyince aklımıza bu internette bir parçanın aslında MIDI’si olarak düşündüğümüz karaokeler var her zaman her tona uygun şarkıyı bulmak oldukça zor ama çok kaliteli olmayan bir orgum var bunu bilgisayarım ile eşleştirebildim. Bazen sadece parçanın sözlerine uygun gelen akorlarını çalıp kaydederim. Dediğim gibi karaokelere ulaşamazsam kendim yapmaya çalışırım gibi diyebilirim”

BÖLÜM 5

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, Üniversitelerde Ses Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Teknoloji Kullanımına Yönelik Görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bölümde, araştırma bulguları tarafından elde edilen sonuçlar sıralanacak, bu sonuçlar benzer araştırmaların sonuçları ile karşılaştırılarak tartışılacak ve konuya ilişkin öneriler verilecektir.

5.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, teknolojik araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?” alt problemine ait sonuçlarda, ders saatleri içerisinde çoğunlukla teknolojik araç ve gereçlerden faydalandığı ve teknolojik araç-gereç olarak sırasıyla; bilgisayar, cep telefonu, tablet, projeksiyon ve akıllı tahta kullandıkları sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar ilaveten teknolojik araç-gereç olarak genellikle bilgisayar, cep telefonu ve tabletleri kendi imkânları ile elde ettiklerini belirtmişlerdir.

Bauer, Reese ve McAllister (2003) araştırmalarında, müzik eğitimcilerinin teknoloji kullanımının beklenenden daha az olması, bizim araştırmamızdaki bulgularla örtüşmemesinin sebebi günümüzde kullanılan teknolojik araç-gereç kullanımı ile 2003 yılındaki araç-gereç kullanımının ve çeşitliliğinin oluşmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Can ve Aras (2017) araştırmalarında, müzik eğitimcilerin çoğunlukla akıllı tahta kullanımının olması araştırmamızla benzer sonuçlar ortaya koymamaktadır.

Tilton ve Hartnett (2016) araştırmalarında, mobil cihazlar içerisinde tablet kullanımının aktif olduğu ama belirli uygulamalara sınırlı kaldığını vurgulamıştır. Öğretme ve öğrenme sürecine olumlu katkılarda bulunduğunu da dile getirmeleri ile araştırmamızla teknolojik araç gereç kullanım durumları ortak sonuçlar göstermektedir.

Beşer (2010) araştırmasında, üniversitede görev yapan öğretim elemanlarının bilgisayar, projeksiyon ve akıllı tahta kullanımının araştırmamız sonuçlarıyla benzer sonuçlara ulaşıldığı dikkat çekicidir.

5.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden ne derece faydalanmaktadır?” alt problemine ait sonuçlarda, ders saatleri içerisinde birçoğunun müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden faydalandığı ve müzik teknolojileri araç-gereç olarak sırasıyla; metronom, hoparlör, harici ses kayıt cihazı, akort cihazı (tuner), mikrofon ve ses mikseri kullandıkları sonucuna varılmıştır.

İkinci alt probleme ait müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden metronomun akustik metronomlara nazaran dijital metronomlar olduğu, hoparlörlerin ise daha çok dinleme odaklı çok fazla yer kaplamayan genellikle taşınabilir olduğu, harici ses kayıt cihazının çoğunlukla “zoom” marka olduğu ve belirli imkânlar doğrultusunda farklı marka ve özellikte ses kayıt cihazı seçtikleri, mikrofon kullanımının daha çok harici USB mikrofon ve cep telefonu kulaklığını tercih ettikleri ve ses mikserinin ise kullanılan harici mikrofonlar ile bağlantı kurabilmek adına kullandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Wise, Greenwood ve Davis (2011) araştırmalarında harici ses kayıt cihazı ve mikrofonu müzik derslerinde ve sınıf ortamında kayıt almak aynı zamanda dersin tekrarı amaçlı kullandıkları, haricinde bilgisayar ile yapılan müziksel çalışmalarındaki yazılımlar aracılığıyla düzenlenmesi, araştırmamızın müzik teknolojileri kullanım durumu ile benzerlik göstermektedir.

Beşer (2010) araştırmasında hoparlör, akort cihazı (tuner), harici ses kayıt cihazı kullanımları araştırmamız ile benzer sonuçlar göstermektedir. Metronom kullanımının ise araştırmamız ile farklı sonuçlar gösterdiği göze çarpmaktadır.

5.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

“Ses eğitimi öğretim elemanları ders saatleri içerisinde, çevrim içi ve çevrim dışı müzik teknolojileri yazılımlardan ne derece faydalanmaktadır?” alt problemine ait sonuçlarda, öğretim elemanlarının birçoğunun, ders saatleri içerisinde çevrim içi ve çevrim dışı müzik teknolojileri yazılımlarından faydalandığı ve bu yazılımlardan sırasıyla; cep telefonlarının kendi ses kayıt yazılımları, nota yazım programları, nota arşivi yazılımları, sosyal paylaşım siteleri, video ve ses görüntüleme yazılımları, akort cihazı (tuner) yazılımları ve MIDI yazılımları kullandıkları sonucuna varılmıştır.

Üçüncü alt probleme ait çevrim içi ve çevrim dışı müzik teknolojileri yazılımlarından cep telefonlarının kendi ses kayıt cihazlarının ders esnasında ses

kaydedip dinleme açısından öğrenilebilirliği daha aktif kıldığı ve bu cihazların içerisinde var olan standart yazılımları kullandıkları ayrıca bir yazılıma ihtiyaç duymadıklarını belirtmişlerdir. Nota yazım programları içerisinde genellikle “finale” ve “sibelius” yazılımlarının kullanıldığı, nota arşivi yazılımlarından “musescore” çevrimiçi yazılımının kullanıldığı, sosyal paylaşım sitelerinden dinleme odaklı olmak üzere daha çok “YouTube” çevrimiçi yazılımının kullanıldığı, video ve ses görüntüleme yazılımlarından bilgisayarlarda bulunan standart yazılımlarının kullanıldığı ve akort cihazı (tuner) yazılımlarından ise isim belirtmeksizin herhangi bir akort cihazı (tuner) yazılımı, MIDI yazılımlarından ise “GarageBand” kullandıkları sonucuna varılmıştır.

Yengin ve Özdemir’in (2017) araştırmalarında ses kayıt yazılımları kullanımı ile Yalçın (2019) nota yazım programları kullanım durumları araştırmamız ile benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Ayrıca Ubovich (2015) araştırmasında, video ve ses görüntüleme yazılımlarının daha aktif kullanıldığı sonucuyla araştırmamızla bazı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Wise, Greenwood ve Davis (2011) araştırmalarında ise ses kaydı düzenleme ve MIDI uygulamalarını aktif kullandıklarını hatta bunların başında “GarageBand” uygulamasını sürekli kullandıklarını nota yazım programlarından ise sadece “Sibelius” nota yazım programının kullanıldığını vurgulamıştır. Bu araştırma neticesinde nota yazım programı ve MIDI uygulamalarının araştırmamızla benzerlik gösterdiği dikkat çekmektedir.

5.4 Öneriler

Üniversitelerde görev yapan ses eğitimi öğretim elemanlarının, günümüz çağının gerekleri doğrultusunda öğretme-öğrenme süreçleri içerisinde teknoloji desteğinin etkin bir şekilde kullanması, programların ise bu doğrultuda planlı bir şekilde yapılması etkili ve verimli çalışmaların yapılabilmesine katkı sağlayacaktır,

Ses eğitimi öğretim elemanlarının alanlarıyla ilgili ders saatleri içerisinde daha çok müzik teknolojileri yazılımlarını araştırmaları ve müzik teknolojileri araç-gereçleri aracılığıyla bu yazılımları daha etkili ve verimli kullanmaları,

Program yazılımcılarının ise ses eğitimi yazılımlarına karşı daha fazla yazılım geliştirmeleri gerektiği ve bu yazılımlarının kolay ara yüze sahip herkesin kullanabileceği aktif kullanıma yönlendirmeleri önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K., Ü. (2003). *Aktif Öğrenme* (2. Baskı). İzmir: Eğitim Dünyası Yayıncılık.
- Akbulut, E. (2006). Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik İnançları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2), 24-33.
- Artut, K. (2004). *Sanat Eğitimi, Kuramları ve Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ayaz, N. (2017). Cumhuriyetin İlanından Sonra Türkiye’de Ses Eğitiminin Tarihsel Gelişimi. *Kalemisi dergisi*, 5 (10), 183-202.
- Bauer, W. I., Reese, S., ve McAllister, P. A. (2003). Transforming Music Teaching via Technology: The Role of Professional Development. *Journal of Research in Music Education*, 51(4), 289–301.
- Beşer, U. (2010). *Müzik Eğitiminde Teknoloji Kullanımının Müzik Eğitimcileri Açısından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Bozcan, E. Ü. (2010). Eğitim Öğretim Faaliyetlerinde Teknoloji Kullanımı. *Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi*, 1 (4).
- Bulut, İ. (2014). 21. Yüzyılda Yeni Teknolojilerin Yarattığı Sanat Anlayışları ve Görsel Sanatlar Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Eğitim Programlarındaki Yeri. *Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi Uluslararası E-Dergi*, 4 (1), 117-132.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (25.Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Can, A. ve Aras, T. (2017). Bilişim Teknolojilerinin İlköğretim Müzik Dersinde Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (39), 9-30.
- Chappell, S. (1999). Developing The Complete Pianist: A Study Of The Importance Of A Whole-Brain Approach To Piano Teaching. *British Journal Of Music Education*, 16(3), 253-262.
- Colwell, R. ve Richardson, C. P. (2002). *Computer-based technology and music teaching. In The new handbook of research on music teaching and learning: A project of the Music Educators National Conference*. New York: Oxford University Press.
- Cope, P. (1998). Knowledge, Meaning And Ability In Musical Instrument Teaching And Learning. *British Journal Of Music Education*, 15(3), 263-270.
- Çakmak, Ö. (2008). Eğitimin Ekonomiye ve Kalkınmaya Etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (11), 33-41.
- Çelik, S., Eden, A., Karşıcı, G. ve Öner, O. L. (2014). Türk Makam Müziği İçin Max/Msp Tabanlı Mikrotonal MIDI Arayüz Tasarımı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (1), 463-472.

- Çevik, S. (2006). Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Ses Eğitimi Alan Derslerinin Müzik Öğretmenliği Yeterlilikleri Yönünden Değerlendirilmesi. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*. 26-28 Nisan 2006. Denizli: Pamukkale Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Fakültesi, 641-657.
- Dirik, M. Z. (2015). *Eğitim Programları ve Öğretim İlke ve Yöntemleri (2.Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayınları
- Durmaz, S. (2009). *Müzik Teknolojisi ve Audio Terimleri Sözlüğü (1. Baskı)*. İstanbul: Cinius Yayınları
- Erduran, A. ve Tataroğlu, B. (2009). Eğitimde Akıllı Tahta Kullanımına İlişkin Fen Ve Matematik Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılması. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 1(3), 233-250.
- Ergun, D. (1987). *Sosyoloji ve Eğitim (3.Baskı)*. Ankara: V Yayınları
- Ersoy, A. (1983). *Sanat Kavramlarına Giriş (2.baskı)*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Günay, E. ve Özdemir, M. A. (2006). *Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme (3.Baskı)*. Ankara: Bağlam Yayıncılık.
- Günay, E. ve Özdemir, M., A. (2003). *Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme (1.Baskı)*. İstanbul: Bağlam Yayınları
- Halvaşı, A. (1999). *Ülkemiz Müzik Eğitiminde Klasik Gitar (Yayınlanmamış Doktora Tezi)*. Marmara Üniversitesi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karaaslan, İ. A. ve Budak, L. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Cep Telefonu Özelliklerini Kullanmalarının ve Gündelik İletişimlerine Etkisinin Araştırılması. *Journal of Yasar University*, 26(7), 4548 – 4525.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler (31. Baskı)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Keleş, E. ve Güntepe, E. T. (2018). Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının Teknolojiyi Öğrenme - Öğretme Sürecine Entegrasyonu. *Sakarya University Journal of Education*, 8 (3), 142-157.
- Keser, H. (2014). Öğretmen ve Öğrencilerin Tablet Bilgisayar Kullanımında Yaşadıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 4(1), 13-34.
- Lennon, M. ve Reed, G. (2012). Instrumental And Vocal Teacher Education: Competences, Roles And Curricula. *Music Education Research*, 14(3), 285-308.
- Levendoğlu, O. (2004). Teknoloji Destekli Çağdaş Müzik Eğitimi. *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu*. 7-10 Nisan 2004, Isparta

- Lewis, K., Jason K, Marco G, Andreas W. and Nicholas C. (2008). Tastes, Ties, and Time: A New Social Network Dataset Using Facebook. *Social Networks*, (30), 330-342.
- Mercin, L ve Alakuş, A. O. (2007). Birey ve Toplum İçin Sanat Eğitiminin Gerekliliği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (9), 14-20.
- Özsan, E. (2010). *Metodik Şan Eğitim (2.Baskı)*. İstanbul: Moss Kitapsal Basım Yayın ve Dağıtım.
- Polat, S. (2016). Türkiye'deki Ses ve Şan Eğitiminin Köken Kaynaklı Algıda Yarattığı Kavram Karmaşası Üzerine Bir Değerlendirme Ve Yaklaşım Önerileri. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 2 (1), 33-44.
- Prensky, M. (2009). H. Sapiens Digital: From Digital Immigrants And Digital Natives To Digital Wisdom. *Innovate. Journal Of Online Education*, 5(3).
- Say, A. (1985). *Müzik Ansiklopedisi (1.Baskı)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Say, A. (2012). *Müzik Sözlüğü (4.baskı)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Sevinç, S. ve Şimşek, G. (2004). Müzik Eğitimi Bölümlerinde Ses Eğitimi (Şan) Dersine Ayrılan Sürenin Yeterli Olup Olmadığı Üzerine Bir Araştırma. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (3), 208-216.
- Şişman, M. (2007). *Eğitim Bilimine Giriş (3. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi
- Tilton, J. ve Hartnett, M. (2016). What are the influences on teacher mobile technology self-efficacy within secondary school classrooms? *Journal of Open, Flexible, and Distance Learning*, 20(2), 79-93.
- Töreyn, A. M. (2008). *Ses Eğitimi (1. Baskı)*. Ankara: Sözkesen Matbaacılık.
- Türk Dil Kurumu [TDK]. (2021). Bilgisayar. 20 Haziran 2021 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişilmiştir.
- Türk Dil Kurumu [TDK]. (2021). Cep Telefonu. 20 Haziran 2021 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişilmiştir.
- Türk Dil Kurumu [TDK]. (2021). Hoparlör. 20 Haziran 2021 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişilmiştir.
- Türkmen, E. F. (2017). *Müzik Eğitiminde Öğretim Yöntemleri (2.Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi
- Ubovich, B. A. (2015). Utilization and Effectiveness Of Technology In Music Education. *American Conservatory of Music Hammond*.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi (2. Baskı)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Uçan, A. (2002). Türkiye’de Çağdaş Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Süreci ve Başlıca Yapılanmalar. *Gazi Üniversitesi 1. Sanat Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Gazi Üniversitesi, 1-23.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi, Temel Kavramlar- İlkeler- Yaklaşımlar (3.Baskı)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A., Yıldız, G. ve Bayraktar, E. (1999). *İlköğretimde Müzik Eğitimi, İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı*, Burdur.
- Uzunkavak, M. (2020). *Güzel Sanatlar Liseleri Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Teknoloji Destekli Öğretimin Etkililiğinin Değerlendirilmesi, Yüksek lisans tezi*, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa
- Üstün, E. (2010). *Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Uygulanmakta Olan Bireysel Çalgı Flüt Eğitimi Karşılaşılan Teknik Problemlerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi*, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Watson S. E. (2005). *Technology Guide for Music Educator*. Pennsylvania: Artistpro Publishing.
- Wise, S., Greenwood, J., ve Davis, N. (2011). Teachers’ Use Of Digital Technology İn Secondary Music Education: Illustrations Of Changing Classrooms. *British Journal of Music Education*, 28(2), 117-134.
- Yalçın, P. (2019). Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretmenlerinin Müzik Teknolojilerinden Yararlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, cilt 6(1), 51-62.
- Yengin, A. ve Özdemir, G. (2017). Müzik Eğitimcilerinin Ses Kayıt ve Düzenleme Yazılımlarına Yönelik Görüşleri. *The Journal of Academic Social Science*, (5) 62, 367–379.
- Yıldırım A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (5. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

SES EĞİTİMİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ TEKNOLOJİ KULLANIMI GÖRÜŞME FORMU	
1. Ad Soyadı:	
2. Unvan:	
3. Görev Süresi:	
4. Görev Yapmakta Olduğunuz Okul:	
5. Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde teknolojik araç ve gereçlerden faydalaniyor munuz? A- Evet B- Hayır	
6. Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde hangi teknolojik araç ve gereçleri kullanıyorsunuz?	
7. Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde, müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden faydalaniyor musunuz? A- Evet B- Hayır	
8. Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde müzik teknolojileri araç ve gereçlerinden hangilerini kullanıyorsunuz?	
9. Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde, çevrim içi ve çevrim dışı müzik teknolojileri yazılımlarından faydalaniyor musunuz? A- Evet B-Hayır	
10. Yürütmekte olduğunuz ses eğitimi dersinde, çevrim içi ve çevrim dışı müzik teknolojileri yazılımlarından hangilerinden faydalaniyorsunuz?	